

Streszczenie

Związek między psychospołecznymi czynnikami a regeneracją psychologiczną zbadano w serii pięciu eksperymentów, w których środowiska soniczne reprezentowały różne lokalizacje w otoczeniu naturalnym i zurbanizowanym. W Badaniu 1 skoncentrowano się na analizie wpływu walencji krajobrazów dźwiękowych, zmęczenia i kontekstu społecznego na ewaluację regeneracyjnych właściwości wyobrażonego spaceru. Zauważono, że natura postrzegana była jako środowisko bardziej sprzyjające regeneracji niż miasto, nawet wtedy, gdy otoczenie zurbanizowane reprezentowane było przez pozytywnie oceniane bodźce dźwiękowe; towarzystwo pełniło zaś większą rolę w warunku zurbanizowanym, szczególnie w sytuacji braku potrzeby mentalnej regeneracji. W Badaniu 2 rozpatrywano rolę zmęczenia i ram poznawczych w ocenie regeneracyjnych atrybutów środowiska. Wykazano, że ewaluację regeneracyjnych atrybutów i interpretację krajobrazu dźwiękowego determinowały ramy poznawcze określające typ środowiska, a nie cechy zaprezentowanego nagrania. W Badaniu 3 analizowano z kolei wpływ ożywienia krajobrazów dźwiękowych, ram poznawczych i kontekstu społecznego na postrzeganie otoczenia. Odkryto, że środowiskom z ożywionymi krajobrazami dźwiękowymi przypisywano wyższy poziom naturalności, były też one bardziej preferowane w warunku zurbanizowanym, podczas gdy w warunku naturalnym wyżej oceniano środowiska z nieożywionymi krajobrazami dźwiękowymi. Na preferencje wpływały także ramy poznawcze, bardziej preferowano bowiem krajobrazy dźwiękowe opatrzone etykietami środowisk naturalnych niż te, którym towarzyszyły etykiety środowisk zurbanizowanych; kontekst społeczny nie był istotny. W Badaniu 4 i 5 analizowano czynniki wpływające na predykcję postrzeganej regeneracyjności środowiska. Jak się okazało, najsilniejszym predyktorem postrzeganej regeneracyjności był stopień potwierdzenia oczekiwań dotyczących środowiska. W Badaniu 4 istotnym predyktorem był również poziom zmęczenia, w Badaniu 5 zaś – funkcja środowiska.